

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту екології
Карпат НАН України, доктор
біологічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України
Іван ДАНИЛИК

Схвалено на засіданні Вченої
ради Інституту екології Карпат
НАН України
27 січня 2026 р. (протокол № 1)

ПОЛОЖЕННЯ
про підвищення кваліфікації наукових працівників,
залучених до викладання на освітньо-науковій програмі
Інституту екології Карпат НАН України

ЛЬВІВ – 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту екології Карпат Національної академії наук України (далі – Положення) визначає процедуру, види, форми, тривалість, періодичність та умови підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту екології Карпат Національної академії наук України (далі – Інститут).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», а також Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 800 від 21 серпня 2019 р. зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1133 від 27 грудня 2019 р.) та Статуту Інституту екології Карпат НАН України.

1.3. Наукові і науково-педагогічні працівники Інституту зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію.

1.4. Метою підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту є їхній професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі науки і освіти та забезпечення якості освітнього процесу.

1.5. До основних завдань підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту належать:

- отримання нових і розширення наявних знань, формування нових професійних компетентностей у подальшій науковій, науково-організаційній та освітній діяльності;
- набуття досвіду роботи з інноваційними технологіями, методиками та формами освітнього процесу;
- вивчення новітніх методів науково-педагогічної роботи, ознайомлення з актуальними досягненнями науки, техніки і виробництва та перспективами їхнього розвитку і впровадження в освітню діяльність;
- вдосконалення навичок формування змісту освітнього процесу з урахуванням його цільового спрямування, посадових обов'язків співробітників, здобутої ними освіти і досвіду практичної роботи та професійної діяльності.

1.6. Наукові та науково-педагогічні працівники Інституту можуть підвищувати свою кваліфікацію за різними її формами і видами.

1.7. Підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту може відбуватися як з відривом, так і без відриву від освітнього процесу і науково-дослідної діяльності. На час підвищення кваліфікації за співробітником Інституту зберігається займана ним посада зі збереженням середньої заробітної плати.

1.9. Результати підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту враховуються під час атестації, обрання на посаду за конкурсом та укладання трудового договору.

1.10. Підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту здійснюється на підставі договору, що укладається між Інститутом екології Карпат НАН України та відповідним ЗВО чи науково-дослідною установою.

2. ФОРМИ, ВИДИ ТА ОБСЯГИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

2.1. Форми підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту – інституційна (очна, в тому числі денна та вечірня, заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці, на виробництві тощо. Ці форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватися.

2.2. Видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації;
- стажування (зокрема наукове);
- участь у конференціях, семінарах, тренінгах, вебінарах, круглих столах, майстер-класах;
- участь у програмах академічної мобільності;
- інформальна освіта (самоосвіта);
- здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі біології за акредитованими освітніми програмами;
- здобуття вченого звання професора або старшого дослідника;
- захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук;
- отримання сертифіката відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Європейського Союзу.

2.3. Наукові та науково-педагогічні працівники Інституту мають право самостійно обрати конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації.

2.4. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту обраховують в годинах та/або кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), при цьому один кредит ЄКТС дорівнює 30 годинам.

2.5. Наукові і науково-педагогічні працівники Інституту зобов'язані підвищувати свою кваліфікацію щонайменше один раз на п'ять років. Обсяг підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту протягом п'ятирічного періоду роботи загалом не може бути меншим за 180 годин або шість кредитів ЄКТС.

2.6. Обсяг підвищення кваліфікації у вигляді навчання за програмою підвищення кваліфікації, неформальної освіти, участі в конференціях, семінарах, тренінгах, вебінарах, круглих столах тощо визначається відповідно до фактичної тривалості цих заходів, вказаної в документі, який підтверджує проходження підвищення такої кваліфікації (свідоцтво, сертифікат та ін.). У випадку, якщо у такому підтверджувальному документі не вказано кількість годин, обсяг підвищення кваліфікації вважається таким, що дорівнює чотирьом годинам за один тиждень навчання.

2.7. Тривалість підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту у формі стажування в інших установах вважається такою, що дорівнює шести годинам (або 0,2 кредиту ЄКТС) на один календарний день стажування (30 годин або 1 кредит ЄКТС на тиждень).

2.8. Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) зараховується відповідно до визнаних результатів навчання, але не більше 30 годин або

одного кредиту ЄКТС на рік.

2.9. Підвищення кваліфікації шляхом здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі біології зараховується відповідно до встановленого обсягу професійної (освітньо-наукової) програми в годинах або кредитах ЄКТС (але загалом не більше 180 годин або шести кредитів ЄКТС).

2.10. Підвищення кваліфікації шляхом здобуття вченого звання професора або старшого дослідника, а також найвищого визнання наукових заслуг в Україні (член-кореспондент, академік, Заслужений працівник освіти України / Заслужений діяч науки і техніки України) зараховується в обсязі 180 годин або шести кредитів ЄКТС.

2.11. Підвищення кваліфікації шляхом захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук зараховується в обсязі 180 годин або шести кредитів ЄКТС.

2.12. Підвищення кваліфікації шляхом отримання сертифіката відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Європейського Союзу зараховується в обсязі 180 годин або шести кредитів ЄКТС.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

3.1. Суб'єктом підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту може бути ЗВО (в тому числі його окремих структурних підрозділів), наукова установа чи інша юридична або фізична особа, що здійснює освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників. Суб'єкт підвищення кваліфікації може здійснювати освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації за місцем провадження власної освітньої діяльності та/або за місцем (місцями) роботи наукових і науково- педагогічних працівників та/або дистанційно, якщо це передбачено договором з Інститутом та/або відповідною освітньою програмою. Наукові і науково-педагогічні працівники Інституту можуть підвищувати свою кваліфікацію у різних суб'єктів підвищення кваліфікації.

3.2. Підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту (з відривом чи без відриву від освітнього процесу) здійснюється згідно з Планом-графіком підвищення кваліфікації працівників на відповідний календарний рік, який формується з урахуванням пропозицій співробітників і виконується відповідно до цього Положення. Наукові та науково-педагогічні працівники Інституту також мають право на самостійне підвищення своєї кваліфікації упродовж поточного календарного року згідно з цим Положенням.

3.3. Організаційні заходи щодо підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту здійснює відділ аспірантури Інституту, який:

- інформує керівників структурних підрозділів Інституту про наявні програми підвищення кваліфікації, надані суб'єктами підвищення кваліфікації;
- здійснює облік наукових і науково-педагогічних працівників Інституту, що беруть участь у виконанні науково-освітніх програм та підлягають підвищенню кваліфікації;
- розробляє щорічний План-графік підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту;
- за необхідності здійснює інші організаційні заходи щодо підвищення

кваліфікації працівників Інституту.

➤ Наукові і науково-педагогічні працівники Інституту, які згідно з Планом-графіком будуть направлені на підвищення кваліфікації, не пізніше, ніж за два тижні до початку підвищення кваліфікації готують такі документи: заяву про направлення на підвищення кваліфікації за зразком, поданим в *Додатку А* до цього Положення, погоджену з керівником структурного підрозділу Інституту та керівником суб'єкта підвищення кваліфікації;

➤ направлення наукового чи науково-педагогічного працівника на підвищення кваліфікації за зразком, поданим в *Додатку Б* до цього Положення;

➤ індивідуальну програму підвищення кваліфікації за зразком, поданим у *Додатку В* до цього Положення, що містить чіткі відомості про термін, мету, завдання і зміст підвищення кваліфікації працівника та очікувані результати.

Обробка персональних даних наукових і науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» № 2297-VI від 1 червня 2010 р.

3.4. Направлення наукових і науково-педагогічних працівників Інституту на підвищення кваліфікації здійснюється на підставі наказу директора Інституту за відповідними їх заявами.

3.5. Зарахування наукових і науково-педагогічних працівників Інституту на підвищення кваліфікації здійснюється за наказом керівника суб'єкта підвищення кваліфікації на підставі їх направлення на підвищення кваліфікації.

3.6. Направлення на підвищення кваліфікації (стажування) наукових і науково-педагогічних працівників Інституту за межі України здійснюється відповідно до Положення про навчання студентів та стажування (наукове стажування) аспірантів, ад'юнктів і докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 411 від 13 квітня 2011 р. із змінами від 05.04.2017, № 227, а також на підставі договорів, укладених з іноземними ЗВО та/або науковими установами.

3.7. Науково-методичне забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту здійснюється структурними підрозділами суб'єкта підвищення кваліфікації.

4. ЗМІСТ І РЕЗУЛЬТАТИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

4.1. Навчання за програмою підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту має бути спрямоване на отримання і поглиблення ними спеціальних фахових наукових, науково-організаційних, навчально-методичних та управлінських компетентностей, що сприятиме якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків.

Участь в роботі конференцій, семінарів, тренінгів, вебінарів, майстер-класів, круглих столів тощо передбачає вивчення і обговорення новітніх наукових проблем в галузі науки, освіти, педагогіки, відповідних нормативно-правових актів, вітчизняного та зарубіжного досвіду тощо, а також формування і вдосконалення особистісних організаторських, комунікативних, творчих і лідерських якостей, що мають важливе значення для підвищення ефективності освітнього процесу та власної наукової діяльності.

Метою направлення на стажування працівника є формування і закріплення на

практиці професійних наукових і особистісних компетентностей, здобутих у результаті теоретичної роботи, ознайомлення з вітчизняним та зарубіжним досвідом безпосередньо під час роботи в іншій науково-дослідній установі чи ЗВО.

4.2. Підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту здійснюється за відповідною індивідуальною програмою (Додаток В), яку затверджує суб'єкт підвищення кваліфікації.

4.3. Програма підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Інституту має містити інформацію про відповідного наукового та/або науково-педагогічного працівника, мету, напрям, зміст, форму, обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації (в годинах та/або в кредитах ЄКТС), перелік компетентностей, які будуть ним набуті чи вдосконалені (загальні, фахові тощо). Додатково можуть бути зазначені розподіл годин за видами діяльності, строки виконання і графік навчального процесу, допоміжні послуги (організація трансферу, проживання і харчування співробітника на період підвищення кваліфікації) тощо.

4.4. Суб'єкти підвищення кваліфікації можуть розробляти власні програми підвищення кваліфікації та забезпечують відкритість і доступність даних про кожну з таких програм шляхом їх оприлюднення на своїх офіційних веб-сторінках.

4.5. За результатами проходження підвищення кваліфікації наукові та науково-педагогічні співробітники Інституту повинні отримати відповідні документи про підвищення кваліфікації. Назви, опис, зовнішній вигляд і порядок видачі цих документів визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації.

4.6. У документі про підвищення кваліфікації повинні бути чітко вказані:

- повне найменування суб'єкта підвищення кваліфікації (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (за наявності, для фізичної особи з правом надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації);
- тема (напрямок, назва) та обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації у годинах та/або кредитах ЄКТС;
- прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) наукового чи науково-педагогічного працівника Інституту, який підвищив кваліфікацію;
- стислий опис досягнутих результатів навчання;
- дата видачі та обліковий номер документа;
- найменування посади (за наявності), прізвище та ініціали особи, яка підписала документ від імені суб'єкта підвищення кваліфікації та її підпис.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження на Вченій раді Інституту екології Карпат НАН України.

5.2. З моменту введення в дію цього Положення всі наукові і науково-педагогічні працівники та учасники освітнього процесу в Інституті зобов'язані дотримуватися його вимог.

5.3. Зміни та доповнення до цього Положення затверджуються Вченою радою Інституту.

5.4. У разі виникнення спірних питань, не передбачених цим Положенням, вони вирішуються згідно з чинним законодавством України.

Зразок заяви про направлення працівника на підвищення кваліфікації

Директору Інституту екології Карпат
НАН України, чл.-кор. НАН України,
д.б.н., проф. Івану ДАНИЛИКУ

(посада, прізвище, ім'я та по батькові працівника)

З А Я В А

Прошу направити мене на підвищення кваліфікації до _____

(найменування ЗВО або наукової установи, підприємства чи організації)

від “ ____ ” _____ 20__ року до “ ____ ” _____ 20__ року.

Мета підвищення кваліфікації – _____

Форма підвищення кваліфікації – _____
(вказати форму) з відривом (без відриву) від освітнього процесу

“ ____ ” _____ 20__ року

(підпис)

Зразок направлення на підвищення кваліфікації

_____ (найменування закладу, в якому буде здійснюватися підвищення кваліфікації) _____

**Направлення
на підвищення кваліфікації наукового/науково-педагогічного працівника**

Прізвище, ім'я, по батькові _____
який/яка працює на посаді _____
(посада, відділ)

Інституту екології Карпат НАН України.

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Перелік навчальних дисциплін, що викладає працівник _____

Загальний стаж роботи _____

Науково-педагогічний стаж _____

Аспірантура (докторантура) _____

_____ (найменування наукової установи або закладу вищої освіти, рік закінчення)

Інформація щодо попереднього підвищення кваліфікації _____

Місце проживання, номер телефону _____

Просимо зарахувати на підвищення кваліфікації

від “ _____ ” _____ 20__ року до “ _____ ” _____ 20__ року

Директор _____
(підпис)

Іван ДАНИЛИК

М.П.

Зразок індивідуальної програми підвищення кваліфікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту екології Карпат
НАН України, д.б.н., проф., чл.-кор. НАН
України

_____ Іван ДАНИЛИК
(підпис)
“ _____ ” _____ 20__ року

Індивідуальна програма підвищення кваліфікації

(прізвище, ім'я, по батькові працівника)

(посада, відділ)

(науковий ступінь, вчене звання)

Інституту екології Карпат НАН України

В _____
(найменування установи, в якій буде проходити підвищення кваліфікації)

Строк підвищення кваліфікації – від “ _____ ” _____ 20__ року до “ _____ ”
_____ 20__ року

Мета підвищення кваліфікації _____

Форма підвищення кваліфікації _____

Виконання завдань індивідуальної програми

№ з/п	Завдання	Кількість годин (кредитів ЄКТС)	Очікувані результати
	Всього		

Завдання індивідуальної програми затверджено на засіданні

_____ (назва структурного підрозділу Інституту екології Карпат НАН України)

“ ___ ” _____ 20__ року, протокол № _____

Науковий працівник

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Завідувач відділу

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Завдання індивідуальної програми затверджено на засіданні

_____ (назва структурного підрозділу закладу, в якому буде проходити підвищення кваліфікації)

“ ___ ” _____ 20__ року, протокол № _____

Керівник установи _____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Завідувач структурного підрозділу _____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)